Ner 266. ROK 1834. CZWARTEK 20 LISTOPADA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące wraz z Rozmaitościami Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Felixa de Val.

IMIONA SŁAWIANSKIE.
Dziś Sędzimir.

# Gazeta Krakowska.

*Obserwacye Meteorologiczne.*

| Dzień | godz: | Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey | Stopnie ciepła podług Réaumura | Psychrometr | Wiatr | Stan Atmosfery | Zjawiska napowietrzne i różne uwagi. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 7 | 27" 8"', 727 | — 5°,2 | 1"' 20 | Pn. Wschodni słaby | Pogoda z Chmmurami | |
| 19 | 12 | 9. 639 | 2, 6 | 1, 19 | „ „ | Pochmurno | |
| | 3 | 9, 742 | 1, 8 | 1, 30 | „ „ | „ „ | |
| | 9 | 10, 588 | — 6, 1 | 1, 18 | „ mocny | „ „ | |

## Część Urzędowa.

Prawnie zajęte ruchomości jako to: dwie maszyny mosiężne do kawy i herbaty, stolarszczyzna, zwierciadło, szkło, i parę pistoletów, oraz obrazy, będą dnia 21 Listopada 1834 r. o godzinie 10 z rana w Sukiennicach Krakowskich przez publiczną licytacyą sprzedane. — Chęć kupna mających na mieysce i oznaczony termin zaopatrzonych w gotowe pieniądze podpisany zaprasza.

Kraków 15 Listopada 1834 r.

*Teodor Jaworski* kom: sąd:

## Część Polityczna.

*Kraków.* Przedwczoray wieczorem odjechał z tąd powrotem w królestwo Polskie JW. Gołowin, Dyrektor Jeneralny Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych D. i O. Publicznego, zwiedziwszy w ciągu trzech dni pobytu swego wszystko to, co stolica naszey krainy pod względem historycznym i naukowym zaymującego mieć może. — Zaraz w w niedzielę z rana, dostoyny Gość, po wysłuchaniu Mszy S. w bazylice Panny Maryi, udał się do zamku na Wawelu, dla zwiedzenia tam zabytków starożytności naszéy, a mianowicie skarbcu i grobów królów Polskich. — Nazajutrz w towarzystwie JW. Rezydenta i Konsula Jeneralnego, Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, Radcy Stanu Zarzeckiego, —tudzież JW. Naczelnika Wojennego w Województwie Krakowskiém jenerała majora Tutczek, i wielu innych Osób, wyjechał JW. Dyrektor Jeneralny do Wieliczki, gdzie przez władze cesarsko-austryjackie przyjmowany był jak naygościnoiey.— Wszystkie podziemia salin tamteyszych wspaniale i jak naygustowniéy ooświecone zostały, i dobrana orkiestra przegrywała na różnych punktach. Po obeyrzeniu wszystkich szczegółów téy nayznakomitszéy w Europie kopalni, udano się na śniadanie do świetnie illuminowanéy wielkiéy sali podziemnéy, w któréy jaśniała w przezroczu cyfra dostoynego Gościa.

Przedwczoray zwiedzał tenże JW. Dyrektór Jeneralny wszystkie nasze zakłady naukowe, jako to Akademiją, jey Gabinety, Bibliotekę, Wy-

działy wszelkich Umiejętności, Gymnazium i Szkołę politechniczną, — i wszędzie był zadowolony.

---

Treść naynowszych wypadków tegoczesnych.

Nayjaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski, przybył niespodzianie dnia 13 b. m. do Berlina.— Ministerstwo francuskie dopiero dnia 10 b. m. w nocy zostało na nowo urządzone.— Zumalacarregny pobił znowu w dniach 27 i 28 października pod Penardą brygadyera O'Doyle, który stracił w tey bitwie 600 ludzi, 2 działa i 1. sztandar. — W Irlandyi ponawiają się okropności niezgody domowey.— W Londynie znowu był wielki pożar który 14 domów obrócił w perzynę. — Dawnieysza wiadomość puszczona w Londynie o zaburzeniach w stolicy Portugallii, okazała się całkiem fałszywą. Spokoyność panuje tam zupełna, wyjąwszy, że oppozycya w izbach reprezentacyjnych przeciw Palmelli, coraz groźnieyszą i gwałtownieyszą przybiera postać.— Brazylija zamienia się w państwo federacyjne na wzór Ameryki Półnoeney.— Don Carlos połączył się z Zumalącarregny. — Jenerał Mina z uniesieniem przyjmowany był po wszystkich miastach hiszpańskich przez które przejeżdżał.— Powyższe doniesienia twierdzą, że woysko królowey w dwóch bitwach 27 i 28 z. m. do 2000 ludzi utraciło. Don Carlos udzielił Zumalicarreguy order S. Ferdynanda. — Liczbę samych jeńców podają do 1800 ludzi, jeneral O'Doyle dostał się do niewoli, zdobyto 7. dział. Elizonda na nowo oblężona przez karlistów.— Dwor angielski austryacki i francuski kazały oświadczyć baszy Egiptu, formalną protestacyą przeciw wszelkim jego zamiarom ogłoszenia się niepodległym, grożąc mu w takim razie przymuszającemi środkami. Takaż sama nota podaną została sułtanowi, z protestacyą przeciw mieszaniu się z jego strony do spraw Syryi.— Zumalacarreguy po bitwach z dnia 27 i 28 z. m. uwiadomił ajentów karlistowskich we Francyi, że już teraz ma dostatek broni, z poleceniem ażeby się z dalszém zakupywaniem wstrzymali.— Na giełdzie paryskiey dnia 10 b. m. wszystkie niemal papiery, a mianowicie hiszpańskie spadły; z powodu wiadomości o ultraliberalney zmianie ministerstwa w Hiszpanii i opanowaniu miast Vittoria i St. Sebastian przez Zumalęcarreguy.

---

WIADOMOŚCI Z DZISIEYSZEY POCZTY.

*Berlin* 14 *Listopada.* Wczoray przybył tu niespodzianie N. Cesarz Wszech Rossyi, w towarzystwie Cesarzerzewicza Następcy Tronu W. Xięcia Alexandra, o godzinie w pół do 3ciey, ku wielkiemu uradowaniu N. Króla, N. Cesarzowey i całey rodziny królewskiey, z Petersburga, i wysiadł w zamku królewskim.

---

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

*Paryż* 2 *Listopada.* Według doniesień kilku podróżnych, Zumalacarreguy wtargnął znowu do Kastylii, gdzie jednak nie zastał jenerała Manse nieprzysposobionym. D. Carlos znayduje się w Nawarze. Teraz gdy Valdespina i Zavala zostali oddaleni, spodziewa się Zumalącarreguy objąć naczelne dowództwo nad cztęrema powstałemi prowincyami; co chwila oczekują ważnych skutków tego kroku. Powstańcy pokazują się niekiedy między Fuentarabia i kanałem; oczekują transportu broni i prochu z Hollandyi. Woysko królowey stoi od Bergara do Astiagarra, gdzie się okopuje.

*Sentinelle des Pyrenées* z d. 28 Października obeymuje wiadomość, iż Rodil przybywszy do Burgos, zastał tam rozkaz, aby do dalszego rozporządzenia udał się do aresztu w twierdzy St. Mariae. Według d. *Indicateur de Bordeaux*, Rodil będzie stawiony w Madrycie przed sądem wojennym, dla usprawiedliwienia się z czynności swoich podczas piastowania dowództwa. List z Cordova (w Andaluzyi) pod dnia 10 Października donosi, iż w tameczney prowincyi zbierają 5000 woyska, przeznaczonego do północnych prowincyi. Ostatnie wiadomości z Nawarry nie są interessujące. Don Carlos ma mieć przy sobie kilku officerów francuskich.

*Madryt* 23 *Października.* Dziennik *Eco del Comercio* czyniąc uwagi nad stanem rzeczy w Hiszpanii, i mówiąc o jenerale Mina, uważa jego mianowanie za bardzo stosowne do teraźnieyszego położenia. Daley wspomina o ciągłem pomnażaniu się gazet, i wpływie ich na wszystkie klassy towarzystwa. Wprawdzie istnieją jeszcze kalomardoskie władze, ale i dla reformy tey instytucyi przysposobiono projekt do prawa.

Władza duchowna dyecezyi Barcellony wydała okólnik, napominający duchowieństwo, aby przykładem i dobremi naukami zachęcało do zgody i posłuszeństwa rządowi. Między innemi wyrażono w tym okólniku: »Prawda, iż zrządzona przez dawnieysze woyny demoralizacya między Hiszpanami, rozszerzyła powszechnie naganną obojętność w rzeczach religiynych, i grzeszną nienawiść ku sługom kościoła; lecz i to prawda, że wielu z tych ostatnich nadużywa swego świętego obowiązku, podsycając ciągle namiętności, i częścią przez złość, częścią też przez brak rozsądku i przezorności, sami dają powód do téy smutnéy odrazy ku sługom religiynym, a tym sposobem zagrażają spokoyności kraju i naszemu własnemu istnieniu.»

Donoszą z Coruna, iż niedawno 15 officerów gwardyi królowéy wsiadło na okręt w tamecznym porcie, dokąd wysłał ich pod strażą jenerał margrabia Rodil, który oraz kazał ich strzedz jak naysurowiey. Między temi officerami, którzy należeli do przedniéy straży armii królowéy, znayduje się także syn jenerała Romagosa, który mniemał, iż oyciec jego jest jeszcze w Londynie, i dopiero z gazet dowiedział się o tragicznym jego zgonie. (Wiadomo, iż z rozkazu jenerała Rodil został rozstrzelanym.)

---

# Rozmaitości.

### Parowie Angielscy.

1. Do *Parów Anglii* należy: 4 xiążąt krwi królewskiéy, 2 arcybiskupów, 21 xiążąt, 19 margrabiów, 10) hrabiów, 18 wicehrabiów, 21 biskupów, i 185 baronów. 2. *Parowie Szkocyi.* Między temi jest 8 xiążąt, 3 margrabiów, 41 hrabiów, 6 wicehrabiów i 24 baronów. Z tych nie wszyscy zasiadają w izbie, 35 którzy są zarazem parami Anglii i Szkocyi mają jako parowie angielscy mieysce w parlamencie; reszta parów szkockich wybiera z pomiędzy siebie 16 deputowanych, do każdego parlamentu innych. III. *Parowie Irlandzcy.* Ci liczą między sobą 1. xięcia, 14 Margrabiów, 73 Hrabiów, 44 Wicehrabiów, 68 Baronów, 4 Arcybiskupó i 18 Biskupów. Kilku 'z tych parów zasiada w parlamencie dla tego, iż są zarazem parami Anglii; reszta wybiera z pomiędzy siebie 28 deputowanych, którzy mają w izbie mieysce dożywotnie. Tek więc ogół parów W. Brytanii i Irlandyi wynosi 426 członków, z których 12 jest małoletnich, a 3 chorych na umyśle. W izbie wyższey, zasiadają tylko: Parowie angielscy, oraz 16 deputowanych od parów szkockich, i 28 deputowanych od parów irlandzkich.

Przywileje parów są do dziś dnia nader znaczne. Oprócz mieysca w parlamencie, ma każdy par prawo uprosić sobie posłuchanie króla, celem udzielenia monarsze rady w sprawach publicznych. W izbie mogą głosować aczkolwiek nieobecni, przez pełnomocnictwa, wyjąwszy, kiedy izba jest sądem. Mogą przeciw uchwałom izby zakładać protestacye. Nie mogą bydz za znacznieysze postępstwa sądzeni jak przez samą izbę. Nayważnieszym atoli przywilejem jest, iż za długi nie mogą być uwięzieni.

Zwykłe dochody parów wynoszą rocznie około 8,000 funt. szterl. (320,000 złp.) Niektórzy z nich posiadają ogromny majątek. Tak xiążę Buccleugh ma dochodu rocznego 250,000 funt. szterl. (10 milionów złp.) xiążę Northumberland 300,000 funt szterl. (12 milionów złp.) xiążę Sutherland 360,000 funt. szterl. (14,400,000 złp.) wszelako są i właściciele fabryk w Lancashire i Yorkshire (lordowie warsztatowi), którzy jeźli nie większe, to przynaymniey równie mają dochody. Lordowie Osbora, xiążęta Leeds i 16 innych dostąpili godności parów w skutek bogactwa, zyskanego w handlu. Antenat xiążąt Leeds był ubogim kommissantem handlowym, i siedział przy oknie zajęty rachunkiem, gdy w tem 9cioletnia córka pana jego wypada z okna wyższego piętra i wpada do Tamizy. Kommissant wskakuje bez wahania się do wody i ratuje panienkę, która w kilka lat potem stała się jego oblubienicą. W późniey-

szym czasie uzyskał dla siebie godność Lord-mayora, a wnuk jego otrzymał pod Wilhelmem III. mitrę xiążęcą.

Professorowi Botto przy uniwersytecie w Turynie, udało się nakoniec, po długich i kosztownych próbach, przyprowadzić do skutku *Perpetuum mobile*(siłę ciągle ruchomą). Ruch tem wykonany za pomocą magnetyzmu, połączonego z elektrycznością, a którą to myśl jednocześnie prawie powziął niedawno pewien Niemiec. Słychać, że P. Botto ma w krótce wiadomość swoję ogłosić drukiem światu uczonemu.

Znany Fetis, ma dawać w Paryżu koncert olbrzymi, na który spodziewają się także Mejerbera. Jak słychać, koncert ten wykonany będzie przez 1480 muzykantów. (?)

Napoleon miał nader dotkliwą i łatwo bolom ulegającą głowę, nie lubił przeto nowych kapeluszów i bardzo długo jeden nosił, który wywatowano. Z tąd powstał ów mały, w dziejach tego męża tak sławny kapelusz.

W pewnym miasteczku uskarżali się rzeźnicy pod Burmistrzem, że na nowo zaprowadzony targ mało przybywa wołów i baranów. Burmistrz, zastanowiwszy się nad ich zażaleniem się, wydał następujące urzędowe ogłoszenie: »Wziąwszy na uwagę słuszną skargę rzeźników miasteczka naszego, jako mało bydła przybywa na targ tuteyszy, urząd mieyski z Burmistrzem swoim na czele uda się na targowicę bydła.»

Dziennik Worcesterski donosi: P. Godson, reprezentant parlamentu parlamentu Angielskiego, przybył d. 5 Września do Kidderminster, a w Sobotę i Niedzielę przyjmował odwiedziny swoich przyjaciół. W poniedziałek zdał raport wyborcom z swoich czynności parlamentowych, a wieczorem traktował herbatą i ciastami 2550 przyjaciołek swoich, które wspierały jego wybór na członka parlamentu, a to w 65 na cel ten urządzonych domach. W 27 tych domów były potém tańce i damy hasały do ranka, bawiono się nayprzyjemniey. Poweźmiemy niemałe wyobrażenie o szacunku w jakim zostaje zacny ten człowiek u żon i córek wyborców swoich, gdy się dowiemy że P. Godson odwiedził wszystkie owe 65 domów między 6 godziną wieczorem a 3cią w nocy, że w każdym z 27 domów tańczył całego kontradansa, w 47 domach noszony był przez swoje wyborczynie na ozdobionem wawrzynami krześle i że, tak obliczono, był tego wieczora całowany naymniey od 2160 ładnych wyborczyń. Któżby nie chciał być reprezentantem Kidderminsteru! Słychać, że na przyszłe wybory w tem mieście zgłosi się kilka kandydatów do parlamemtu.

---

Ludzie mający przywiley bydź zawsze i wszędzie śmiesznemi. »Człowiek trzydziestoletni tańczący gawotta. — Siwy kawaler zwijający się po kościele by pannom zaglądać pod kapelusze. — Panna zbytnie w tańcu potniejąca.— Kobieta z gilem na nosie.— Tchórz jeżdżący z próżnemi olstrami u kozła. — Stara Panna dowodząca iż dawniey były lepsze czasy. — Mężczyzna przy wszystkich zwierciadłach poprawiający swe włosy i ubiór. — Dwóch rywalów spólnie sobie zazdroszczących tego co zazdrościć nie warto.— Szlachcić miernego majątku, który go zadłuża po uszy, by wystawić pyszny pałac.— Człowiek nazwiska nieznajomego, który ludziom do liberyi czepia guziki herbowe. — Pan którego służący są pysznieysi od niego.— Panna 20 letnia udająca niewiniątko.— Zięć starszy od teścia.— Matka zmnieyszająca lata córce. — Doktór udający że nie chce brać pieniędzy. — Człowiek który dla dobrego tonu kupuje wszystko bez skrupułu.— Dwie rywalki ściskające się.— Wielka panna, pędząca za małym kawalerem, któryby chciał uciec.

---

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

*Dnia 19 — 20 Listopada.*

Lober Zygmunt z Prus.— Jezierska Karolina hr. z Galicyi.— Ledochowski Józef hr. z Gal. Malewska Marya Ob. z Polski.— Kuzniczer Julian z Pols. Piątkowski Wincenty Ob. z Polski.

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Elkan Eleonora Ob. do Galicyi.— Ponieńska Eleonora tamże.— Stojowska Katarzyna Ob. tamże.— Treitler Ignacy Ob. do Polski,